

PŘIJETÍ EURA V ČESKÉ REPUBLICE

Euro je měna Eurozóny a po americkém dolaru (USD) druhý nejdůležitější reprezentant ve světovém měnovém systému. Euro je kontrolováno Evropskou centrální bankou ve Frankfurtu nad Mohanem. Je oficiálním platidlem ve 13 z 27 států Evropské unie (těchto 13 států tvoří Eurozónu) a v pěti dalších zemích mimo EU (Monako, San Marino, Vatikán, Černá Hora, Andorra) a v provincii Kosovo. Ze 14 států EU, které nejsou členy Eurozóny, jich má devět svou měnu navázanu na euro (Dánsko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta, Slovensko, Bulharsko, Maďarsko).

Kdy přijmou euro

2008	Kypr, Malta
2009	Slovensko
2010	Bulharsko, Litva
2011	Estonsko
2014	Rumunsko
Neurčeno	ČR, Lotyšsko, Polsko, Maďarsko

Přehled uskutečněných kroků v procesu přijímání eura v České republice:

- 13. října 2003: schválení Strategie přistoupení České republiky k eurozóně
 - termínem přijetí eura stanoven na 1. ledna 2010
- 23. listopadu 2005: schválení Institucionálního zajištění přijetí eura v České republice
 - ustavení Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice
 - jmenování národního koordinátora
- 25. října 2006: rozhodnutí vlády nevstoupit v roce 2007 do systému směnných kurzů ERM II
 - schválení varianty jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního i hotovostního eura v jeden časový moment
- 29. srpna 2007: schválení aktualizované Strategie přistoupení České republiky k eurozóně:
 - odsunutí termínu přijetí eura na neurčito
 - vymezení hlavních nedostatků české ekonomiky: nekonsolidovaný stav veřejných financí, nízká pružnost ekonomiky. Stanovení termínu vyřešení do roku 2010.

Proces přijímání eura v České republice

	Předpřípravná fáze	Přípravná fáze	Fáze po zavedení eura		
Bezhotovostní platby	Kč	Kč	€	€	€
Hotovostní platby	Kč	Kč	€, Kč	€	€
Označování cen	Kč	Kč, €	€, Kč	€, Kč	€
			Duální cirkulace		
			Duální označování cen		

ANALÝZA PLNĚNÍ MAASTRICHTSKÝCH KRITÉRIÍ

1. CENOVÁ STABILITA

Smlouva o založení ES požaduje „dosažení vysokého stupně cenové stability patrné z míry inflace, která se blíží míře inflace nejméně třech členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků“. Cenová stabilita přitom znamená, že „členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace v průběhu jednoho roku před provedením šetření, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejméně tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků.“

Tab.1: Harmonizovaný index spotřebitelských cen v letech 2003-2009 (řazení v tabulce: průměr tří zemí s nejnižší inflací/průměr tří zemí s nejnižší inflací + 1,5%/ČR, v %)

'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
1,2	0,7	1,0	1,2	1,6	1,5	1,5
2,7	2,2	2,5	2,7	3,1	3,0	3,0
-0,1	2,6	1,6	2,5	2,6	2,5	2,5

2. PODÍL DEFICITU VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ NA HDP

Smlouva o založení ES vyžaduje „dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí, patrný ze stavu veřejných rozpočtů, nevykazujících nadměrný schodek“ (nadměrný schodek je stanoven v Protokolu ve výši 3% HDP)

Tab. 2: Podíl salda veřejných rozpočtů na HDP v ČR v letech 2003-2009 v metodice ESA 1995 (tabulka: deficit veřejných rozpočtů v % HDP, roky 2008 a 2009 jsou záměrem reformy veřejných financí)

'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
-6,6	-2,9	-3,6	-3,5	-4,0	-3,0	-2,6

3. PODÍL VLÁDNÍHO DLUHU (DLUHU SEKTORU VLÁDNÍCH INSTITUCÍ) NA HDP

Smlouva o založení ES stanoví, že „poměr vládního zadlužení k hrubému národnímu produktu nepřekročí doporučenou hodnotu“ (v Protokolu stanovené na 60% HDP), ledaže se poměr dostatečně snižuje a blíží se uspokojivým tempem k doporučené hodnotě.

Tab. 3: Vládní dluh v ČR v letech 2003-2009 v metodice ESA 1995 (tabulka: veřejný dluh v % HDP)

'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
30,1	30,7	30,4	30,6	31,7	32,4	33,0

4. STABILITA MĚNOVÉHO KURZU

Smlouva o založení ES vyžaduje „dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně z jiného členského státu“

ČR tato kritéria splňuje. Záležet bude na nastavení centrální parity v posledních dvou letech před vstupem do EMU. Předpokládat lze mírné posilování koruny k euru; důležitá bude rovněž sladnost hospodářských politik s ostatními zeměmi EMU a vývoj platební bilance.

5. DLOUHODOBÉ ÚROKOVÉ SAZBY

Smlouva o ES vyžaduje „stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, která se odráží v úrovních dlouhodobých úrokových sazeb.“ Kritérium konvergence úrokových sazeb znamená, že „v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejméně tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků.“

Tab. 4: Desetileté úrokové sazby z vládních dluhopisů na sekundárním trhu (průměr za posledních 12 měsíců) (řazení v tabulce: průměr tří zemí EU s nejnižší inflací/ průměr tří zemí EU s nejnižší inflací + 2 procentní body / ČR, v %)

'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09
4,12	4,28	3,37	4,1	4,5	4,4	4,4
6,12	6,28	5,37	6,1	6,5	6,4	6,4
4,12	4,75	3,51	3,9	4,5	4,3	4,3